

I. Magyar Közlekedési Konferencia

Eger, 2017. október 18-20.

A KÉSZ-ben rejlő lehetőségek és kihívások

Kolozsvári Nándor

ügyvezető

INNOTESZT Kft.

Tartalomjegyzék

- ▶ Mi is az a KÉSZ?
- ▶ Egy kis történelmi párhuzam
- ▶ A rendelet hatálya
- ▶ Értelmező rendelkezések (fogalmak)
- ▶ Közúti beruházások általános szabályai
- ▶ Minőségügy
- ▶ Útépítési tevékenység
- ▶ Építési műszaki ellenőr tevékenysége
- ▶ Záró rendelkezések

Mi is az a KÉSZ?

- ▶ Közutak Építésének Szabályozása – NFM rendelet
- ▶ Szabályozási felhatalmazás: Közúti Közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény és 152/2014. (VI.6.) Kormányrendelet
- ▶ Ami a magasépítésben a 191/2009. Kormányrendelet, az lesz az út- és hídépítésben a KÉSZ
- ▶ KÉSZ-bizottság munkája: 2016. 2. félévben zajlottak az ülések
- ▶ várható megjelenés: 2018. év első félév, de **új ÚME-k már figyelembe veszik**

Egy kis történelmi párhuzam

Barátkozás, béke és foci a lövészárkok közt ¹⁾

¹⁾ forrás: nemzetisport.hu

A rendelet hatálya

► Milyen utakra vonatkozik?

- országos közút
- helyi közút
- közforgalom előtt el nem zárt magánutakon
- + ezek tartozékai és műtárgyai

} közút

► Építési beruházások mely feladatait érinti?

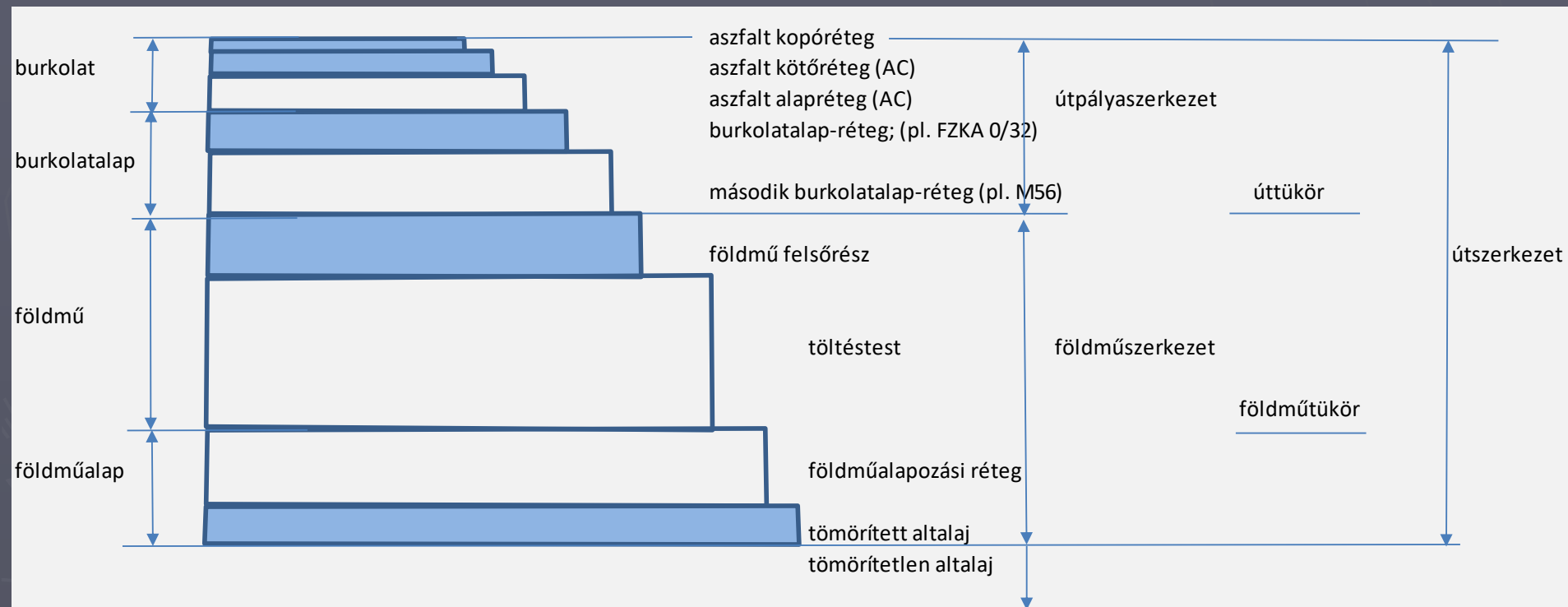
- előkészítés (útszerkezet méretezése, forrásbiztosítás)
- kivitelezés (beruházó, építési műszaki ellenőr, kivitelező)
- minőségszabályozás
- lezárás

- ▶ geometriai tervezésre ill. közútkezelésre nem terjed ki – erre külön rendeletek lesznek (KTSZ, HTSZ, KKSZ)

- ▶ amit nem szabályoz a KÉSZ, ott az alábbi előírások az irányadók:
  - a) európai szabvány (EN),
  - b) Magyar Szabvány (MSZ),
  - c) Útügyi Műszaki Előírás (ÚME),
  - d) európai értékelési dokumentum (EAD),
  - e) európai műszaki értékelés (ETA),
  - f) Nemzeti Műszaki Értékelés (NMÉ),
  - g) Építőipari Műszaki Engedély (ÉME)

Értelmező rendelkezések (fogalmak)

- ▶ ~80 alapfogalom lesz rögzítve a rendeletben
- ▶ cél: **egységesítés**
- ▶ néhány érdekesebb példa:
  - adatgyűjtési jellemző
  - aszfaltburkolat
  - fenntartási munka
  - jellemző időjárási körülmény
  - megfelelőségigazolási dokumentáció (MD)
  - útszerkezet

útszerkezet felépítése

jelmagyarázat:

szinte minden aszfaltburkolatú útszerkezetben meglévő szerkezeti rész
egyes aszfaltburkolatú útszerkezetekben hiányozhat

Közúti beruházások általános szabályai

▶ érték szerint besorolás (nettó)

- 20 millió Ft alatt: közúti mikroberuházás
- 20-80 millió Ft: közúti kisberuházás
- 80-500 millió Ft: közúti közepesberuházás
- 500-10.000 millió Ft: közúti nagyberuházás
- 10 milliárd Ft felett: közúti óriásberuházás

▶ típus szerinti besorolás

- új építési munkák
- rekonstrukciós munkák
- felújítási munkák
- karbantartási munkák

} fejlesztési munkák

} fenntartási munkák

- ▶ **kísérleti munkák: építetőknek 5 év adatgyűjtési kötelezettsége** van => jelentés az Útügyi Bizottságnak
- ▶ jellemző időjárási körülmények figyelembe vétele az ütemterv készítése során
  - időjárási körülmények felsorolása, melyre az ÚME-kban kikötéseket lehet tenni (pl. léghőmérséklet, csapadékmennyiség)
  - mi számít vis maiornak
- ▶ **forgalmi igénybevételi kategóriák**
  - könnyű („J” jelű) forgalmi igénybevétel,
  - b) normál („N” jelű) forgalmi igénybevétel,
  - c) fokozott („F” jelű) forgalmi igénybevétel, valamint
  - d) intenzív („I” jelű) forgalmi igénybevétel

► útszerkezet méretezése (újdonságok)

- **több egyenértékű útszerkezeti változat** közül az építető dönt a tervezési fázisban – újrahasznosítás előnyben részesítése (nagy- és óriásberuházás)
- felújításoknál a meglévő szerkezetet fel kell tární (nagy- és óriásberuházás)
- különböző teherbírású földművel lehet tervezni (helyi adottságok figyelembe vétele) (E_2 : 30/50/75/100 MPa)
- tervezési forgalom meghatározásának fő szabályai: előnyben részesíti az **automatikusan képződő adatok felhasználását** (pl. EKÁER)
- teljes (100%)/részleges(50%+)/minimális élettartam(1-2 év)
  - útpályaszerkezet
    - autópálya: 30 év (aszfalt, beton egységesen)
    - gyorsút: 20 év
    - egyéb közút : 15 év
  - földmű: 100 év

▶ útpályaszerkezetek típusok felsorolása + különleges szabályok

- aszfalt útpályaszerkezet
- beton- és kompozitburkolatú útpályaszerkezet
- kő- és műkőburkolatú útpályaszerkezet

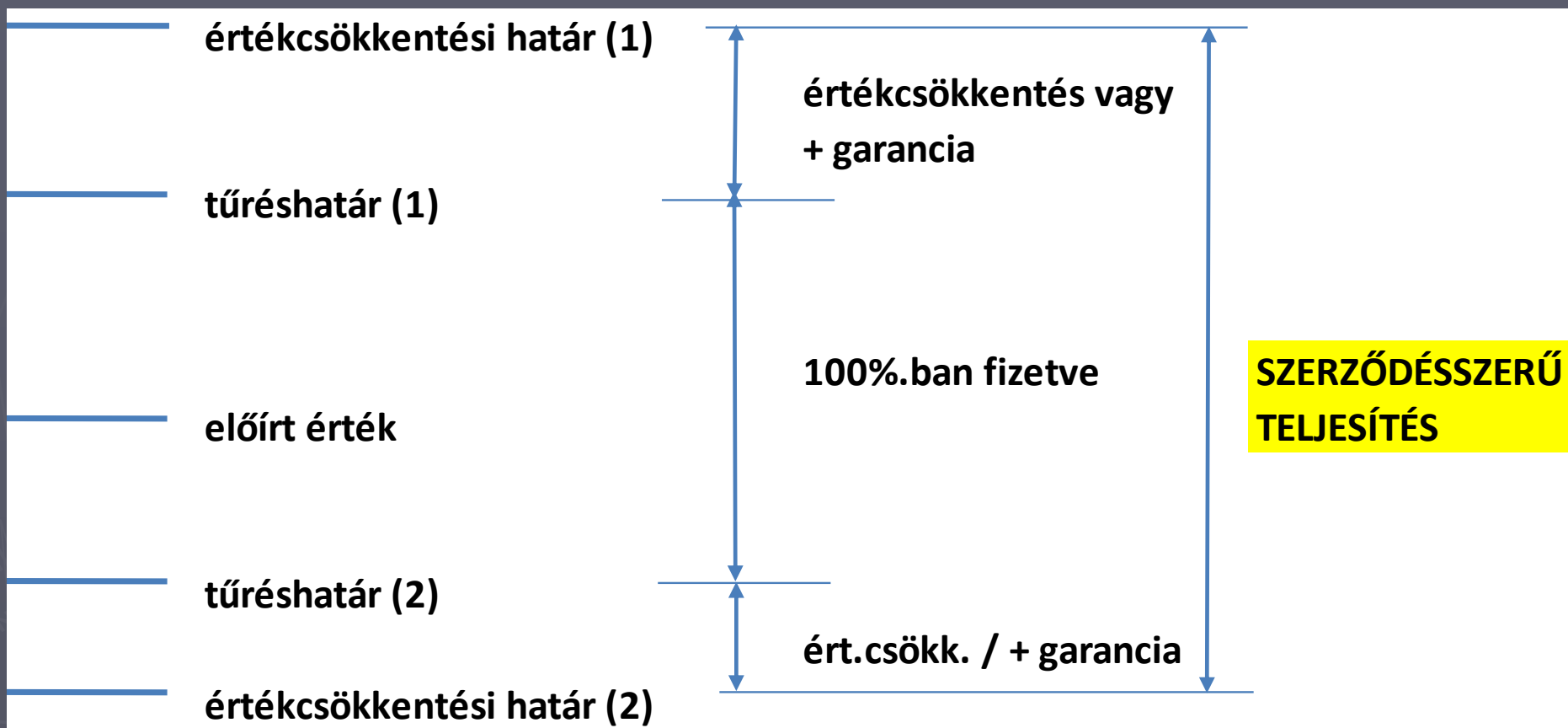
▶ építési alapanyagok felsorolása

- **Elsődleges építési alapanyag**
  - ▶ a) építési termék,
  - ▶ b) természetes építőanyag
  - ▶ c) az a) és a b) pontokban meghatározott anyagok keveréke.
- **Másodlagos építési alapanyag**
  - ▶ különböző melléktermékek
  - ▶ bontásból visszanyert építési alapanyagok

Minőségügy

- ▶ minőségügyi ellenőrzés rendszere
  - igazoló ellenőrzés (kivitelező)
  - építetői ellenőrzés (országos közút: MK kontroll labor)
  - eseti ellenőrzés (pl. NFM ellenőrzés)
  - megerősítő ellenőrzés (ellentmondó eredmények esetén)
- ▶ minőségügyi ellenőrzés fajtái
  - minőségügyi ellenőrző mérés (**GD-T minősítésű geodéta**)
  - minőségügyi ellenőrző vizsgálat (NAH által akkreditált labor)
    - ▶ helyszíni vizsgálat
    - ▶ laboratóriumi vizsgálat (helyszíni mintavétel után)

▶ előírt érték + küszöbszintek

- küszöbszintek (ÚME-kban ill. tervben kell ezeket meghatározni): átlagértékre (szigorúbb) egyedi értékekre (kevésbé szigorú)
- + vállalható garancia: max. 12 hónap (összesen max. 60 hónap)

▶ **MMT**: mintavételi és megfelelőségigazolási terv

- minősítési jellemzők felsorolása (küszöbszintek, mérési/vizsgálati gyakoriság ill. módszer)
- 1. sz. melléklet megadja a tartalmi elemeit

▶ **TU**: technológiai utasítás

- az útépitési munka egy jól elhatárolt részének (jellemzően egy építményrésznek) építési vagy bontási folyamatának részletes leírása
- 2. sz. melléklet megadja a tartalmi elemeit

▶ **MD**: megfelelőségigazolási dokumentáció

- a megvalósult útépitési munka megfelelő minőségét igazoló dokumentumok összessége
- 3. sz. melléklet megadja a tartalmi elemeit

▶ minőségügyi ellenőrzés fajtái

- minőségügyi ellenőrző mérés (GD-T minősítésű geodéta)
- minőségügyi ellenőrző vizsgálat (NAH által akkreditált labor)
  - ▶ helyszíni vizsgálat
  - ▶ laboratóriumi vizsgálat (helyszíni mintavétel után)

▶ minőségügyi ellenőrzés célja

- minősítési
- **adatgyűjtési! (elkövetkező ÚME-k megalapozása)**

► igazoló ellenőrzés

- előírt érték és a tűréshatár közötti **tűrésben benne van** a kor technológiai színvonalán elfogadható eltérés + **mérési/vizsgálati bizonytalanság**
- ezek a mérések és vizsgálatok képezik a MD alapját, de amennyiben építetói ellenőrzés nemmegfelelőséget tár fel, úgy a felülírja az igazoló ellenőrzés eredményét
- munka indulása előtt 10 nappal TU és MMT leadása
- burkolati rétegeken a mintavételi helyeket a réteg elkészültét követően az építési műszaki ellenőr jelöli ki
- eltakarási engedélyt az igazoló ellenőrzés eredményei alapján kell megkérni
- a kontroll labor akadályoztatása esetén a kivitelezői labor dupla mintát vehet és ha a saját eredménye megfelelő, az alapján kaphat eltakarási engedélyt

▶ építetők ellenőrzés

- költségét az építetőnek a kivitelezési szerződés értékének %-ában kell tervezni (min. 0,1%, max. változó)
- ellenőrzési terv összeállítása a munka elején (kisebb munkáknál nem kötelező)
- a tervben a vizsgálatokat arányosan kell szétosztani (ha az MMT-ben min. 10 vizsgálat van, akkor abból min. egy kontroll is lesz)
- mintavétel/helyszíni mérés 5/10 napon belül (ütemterv!)
- átfutási idők: 4. mellékletben
  - ▶ eredményközlés (max. 15 nap) – csak a kivitelező után
  - ▶ jegyzőkönyv kiadása (~eredményközlés +5 nap)
  - ▶ csak határidőn belül közölt eredményeket kell figyelembe venni!
- egyszerűsített minőségügyi ellenőrzés fogalma
  - ▶ kritikuson úton lévő szerkezet elem+ hosszú technológiai igényű minőségügyi ellenőrzés esetén
  - ▶ ÚME-kban újfajta vizsgálati/számítási módszereket kell kidolgozni

▶ vizsgált jellemzők és az értékcsökkentés

- adatgyűjtési jellemzők (ÚME-kban megadottak) – csak tájékoztató jellegűek
- minősítési jellemzők (KÉSZ-ben + ÚME-kban megadottak)
  - ▶ építési minősítési jellemzők
    - mennyiségében mérhető
    - minőségében mérhető
  - ▶ jótállási minősítési jellemzők - nincs értékcsökkentés, de tűréshatár van
- értékcsökkenés számítása
  - ▶ mennyiségében mérhető jellemző esetén:
    - átlageltérésnél kétszeres,
    - egyedi eltérésnél 1,25-szoros szorzó
  - ▶ minőségében mérhető jellemző esetén
    - lineáris függvény, 0% körül indul, max. 30% lehet
    - több jellemző egy rétegre:összevonás max. 50%-ig
    - átlageltérés súlyosabb, mint az egyedi

▶ jótállás fajtái

- általános jótállás (36 hónap)
- sajátos jótállás
  - ▶ kiterjesztett jótállás (36-60 hónap)
  - ▶ rövidített jótállás (12-24 hónap)

▶ jótállás előírásának feltételei

- teljes élettartamra méretezett út esetén
  - ▶ általános (nem értékelési szempont a jótállás)
  - ▶ kiterjesztett jótállás (értékelési szempont a jótállás)
- részleges élettartamra méretezett út esetén
  - ▶ rövidített jótállás
- karbantartási munka esetén
  - ▶ rövidített jótállás, melyről szerződésben el lehet tekinteni
- rövid kötelező alkalmassági idő esetén
  - ▶ rövidített jótállás alkalmazható

- ▶ rövid beszállítási és bedolgozási idővel rendelkező építési termékek szállítási távolsága
  - ▶ pályaburkolati beton, nagyszilárdságú beton: max. 40 km
  - ▶ egyéb beton, CKt: max. 80 km
  - ▶ **hengerelt aszfalt: max. 80 km**
  - ▶ nagyobb távolság csak akkor ha
    - nincs érvényes ajánlat vagy
    - nincs távon belül gyártómű
  - ▶ kisebb távolság előírható (pl. lakosság védelme, természet védelme esetén)
  - ▶ **aszfaltkeverőtelep: pontforrás működtetési engedély kell**
  - ▶ betonkeverőtelep: létesítési engedély kell
  - ▶ meglévő, engedéllyel rendelkező gyártóművek listája kormányzati portálon fog szerepelni
  - ▶ szerződés megkötésének feltétele: engedély + szállítási útvonal bemutatása (ha kell elvi közútkezelői hozzájárulás)
  - ▶ lehet ajánlati értékelési szempont is

Az útépitési tevékenység

- ▶ **191/2009 Korm. rendelet kiegészítése**
- ▶ **útépitési munka megkezdése**
  - építtetői, építési műszaki ellenőri és kivitelezői szerepkörnek el kell különülnie
  - munkaterület átadás szabályai
- ▶ **útépitési munka folyamata**
  - téli üzemeltetés alatti munkavégzés szabályai

▶ útépitési munka befejezése

vállalkozói készrejelent

építető hív össze (elektronikusan)

max. 15 nap

eljárást megindító egyeztetés

hibajavítás

szerz. szerint

5-30 nap

műszaki átadás-átvételi eljárás befejezése (jkv.)
+ kivitelező visszaadja a munkaterületet

kisebb javítások,
kiegészítések

max. 90 nap

jótállási időszak

- az eljárás téli üzem alatt szüneteltethető
- sikeres lezárás feltétele: rendeltetésszerű használatra alkalmasság
- építető forgalomba helyezési eljárás keretében átadja a létesítményt a közútkezelőnek
- MD-t a megindító egyeztetésen kell átadni és az eljárás befejezéséig kell véglegesíteni

Az építési műszaki ellenőr tevékenysége

- ▶ **191/2009 Korm. rendelet kiegészítése**
- ▶ mi a teendő ha a közútkezelői utasítás ellentmond az építetési elvárásnak
- ▶ szakágankénti felelős műszaki ellenőrök munkájának koordinálása
- ▶ részvétel a minőségügyi ellenőrzések folyamatában (pl. eltakarási engedélyek kiadása, burkolaton mintavételi helyek kijelölése)
- ▶ mikor kell leállítani a munkát

Záró rendelkezések

- ▶ Kihirdetést követően 30 napon belül lép hatályba
- ▶ *új ÚME-k megalkotására/ régiék átalakítására 1 év állhat rendelkezésre*
- ▶ hatályát veszti a 29/2010 (IV.7.) KHEM rendelet

Köszönöm a figyelmet!